

Motion till riksdagen

1989/90:Jo230

av Bengt Silfverstrand m.fl. (s)

Regleringsavgifterna på mejeriprodukter

Mot bakgrund av debatten om sänkning resp. slopande av mervärdeskatten på baslivsmedel är det angeläget att analysera EG:s system för jordbruksstöd.

Detta stöd finansieras med ca 1,5 % av momsens på alla handelsprodukter och inte som hos oss enbart med avgifter för livsmedel och jordbruksprodukter. Detta EG-stöd kostar genomsnittligt medborgarna i EG-länderna ca 500 kronor årligen, motsvarande en total kostnad på 4 miljarder kronor överfört till svenska förhållanden. Denna summa skall jämföras med jordbruksnämndens årsintäkter på ca 14 miljarder enbart genom den extra matskatten. Mervärdeskatten för motsvarande baslivsmedel uppgår till ett belopp av ca 8 miljarder kronor. Denna skatt kommer hela folkhushållet till del, medan det hittills varit helt tyst om en "extra matmoms" på drygt 15 miljarder, vilken tillkommit för att skydda en genomreglerad jordbrukssektor från konkurrens utifrån.

Låt oss syna denna "extra matmoms", som kom till redan 1933, närmare i sömmarna. För t.ex. vispgräddade utgår en sådan matskatt, s.k. försäljningsavgift, med 10 kronor per liter, vilket motsvarar ca 35 % av butikspriset. Motsvarande mervärdeskatt är ca 23 %. Ursprungligen var avsikten att ekonomiskt stödja renodlade smörmejerier med hjälp av avgifter för konsumentmjölkprodukter och ost. Dessa smörmejerier försvann i denna form för 30 år sedan, då detta smörstöd drogs in, men stödet har tydligen ändå stannat kvar i mejerimonopolet, till synes för exportbidrag till extremt lågbetalda mejerivaror, som torrmjök och smör, medan däremot export av välbetald kvalitetsost saknas.

Denna gräddskatt bidrog sannolikt också till att mjölkbönderna tvingades tvångsslakta drygt 50 000 mjölkkor för några år sedan, för att, som det sades, bringa ner mjölköverskottet.

Mjölförsäljningsintäkterna minskade som en följd härav med ca 1 miljard kronor. Genom gräddskatten blev den äkta gräddmjölken för dyr i glassfabrikerna, som i stället använde billigare margarin, skummjök och vasslepulver (s.k. mjölkkråvara) i glasstillverkningen.

För lättmjök och standardmjök uppgår den extra matskatten (försäljningsavgiften) till drygt 25 resp. ca 20 % av butikspriset. I sammanhanget kan tilläggas att om staten som t.ex. i Finland hade avkrävt mejerierna att prisskillnaden mellan lättmjök och standardmjök skulle motsvaras av

smörfettvärdet, skulle vårt lättmjölkpris varit mer än 50 öre lägre per liter än standardmjölkpriset.

Mot. 1989/90
Jo230

Förutom denna försäljningsavgift utgår också en regleringsavgift på rapsproteinmjöl. Denna motsvarar en importavgift och uppgår till ca 1 krona per kg. Avgiften belastar animalieproduktionen och i sin tur livsmedelspriserna. Vad vi kan förstå tar jordbruksnämnden in (främst till mejerimonopolet) minst lika stora extra avgifter av konsumenterna som statsmakterna subventionerat konsumtionsmjölken med.

I flera utredningar och rapporter på senare tid har konstaterats att det svenska jordbruket och livsmedelsproduktionen är i behov av en kraftig omstrukturering. Det är dock fullt möjligt att avskaffa ovannämnda extra mat-skatt utan att behöva avvakta mera genomgripande förslag till avreglering.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffande av regleringsavgifter på mejeriprodukter.

Stockholm den 25 januari 1990

Bengt Silfverstrand (s)

Bo Nilsson (s)

Birthe Sörestedt (s)

Jan Andersson (s)

Maja Bäckström (s)